

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Le surmenage des Dirigeants par Dr P. René Bize et Pierre Goguel à Paris. Les Editions de l'entreprise moderne, 1956, Pp. 144.

Ἡ προσωπικότητα, οἱ ἰκανότητες, ἡ ἀπόδοσις τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν στὴν οἰκονομικὴ ἐπιχείρησις καθὼς καὶ στὴ Διοίκησις γενικώτερα, συγκεντρῶναι τὸ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον τῶν εἰδικῶν στὴν ἐποχὴ μας, ποῦ χαρακτηριστικὸ γι' αὐτὴν εἶναι πρόοδος στὴ σπουδὴ τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ πρόοδος στὴν τεχνικὴ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἡ τελευταία, καθὼς ὠθεῖ ὀλοένα σὲ μεταβολὰς καὶ μεταρρυθμίσεις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, εὐνοεῖ εἰδικώτερα τὴ δημοιοργία μεγάλων οἰκονομικῶν Ὄργανισμῶν, πολὺπλευρων καὶ πολυπρόσωπων. Καὶ οἱ μορφῆς ἐργασίας, ποῦ ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτῶν διαμορφώνονται, ἀπαιτοῦν ἀναπροσαρμογὴ τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος· ἰδίως ὅμως προβάλλουν βαρεῖες ἀπαιτήσεις στὰ ἡγετικά στελέχη ὡς πρὸς τὴ συγκρότησι, τὴς ἰκανότητες, φυσικὰς καὶ πνευματικὰς, τὴν ἀντοχὴν τοῦ ἡθικοῦ καὶ ψυχικῆς ὑγείας κ.τ.δ. Μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ τοποθετεῖται καὶ ἡ πρωτότυπη μελέτη τοῦ ἱατροῦ-ψυχοτεχνικοῦ René Bize, καθηγητοῦ στὸ Conservatoire National des Arts et Métiers τοῦ Παρισιοῦ, καὶ τοῦ ψυχολόγου Πέτρου Goguelin, τὸν πρῶτον ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς ἐγνώρισε τὸ κοινὸν τῆς πρωτεύουσας τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1955, ὅταν προσκαλεσμένος ἀπὸ τὴν Α.Σ.Β.Σ. ἦρθε στὴν Ἑλλάδα γιὰ μιὰ σειρά διαλέξεων. Ὁ δεῦτερος εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὸ βιβλίον του : «Methodes élémentaires du calcul statistique», 1948.

Τὸ βιβλίον δὲν προορίζεται μόνον γιὰ τοὺς λίγους εἰδικούς στὰ προβλήματα τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ψυχοτεχνικῆς· ἀλλὰ ἀποβλέπει στὴ διάδοσιν τῶν δεδομένων ποῦ ἐκθέτει καὶ ἰδίως ἀπευθύνεται στοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους, τοὺς ἰδίους τοὺς προϊσταμένους, διευθύνοντας τῶν ἐπιχειρήσεων ἢ ἀνωτάτους διοικητικούς. Σκοπὸς του εἶναι νὰ δώσῃ ἀκριβῆ καὶ ἐμπειριστατωμένη εἰκόνα τῶν κινδύνων, ποῦ ἐνέχει ἡ κατάστασις κάμψεως ποῦ προκαλεῖ ἡ πνευματικὴ ὑπερκόπωση τῶν προϊσταμένων ἐπιχειρήσεων καὶ ὑπηρεσιῶν, τόσο γιὰ τὸ ἴδιον τὸ ἄτομον ὅσο καὶ γιὰ τὸν Ὄργανισμὸν τὸν ὅποιν διευθύνουν. Ἡ συμβολὴ του ὅμως δὲν περιορίζεται στὴ σπουδὴ τοῦ προβλήματος ποῦ ἐπισημαίνει ἀλλὰ ἐκτείνεται καὶ στὴν ὑπόδειξιν τῶν μέτρων θεραπείας ἢ μᾶλλον διατηρήσεως τῆς ψυχικῆς ὑγείας τῶν προϊσταμένων, καὶ γιὰ τὴ δικὴν τοὺς τὴν εὐημερίαν καὶ γιὰ τὴν εὐδοκίμησιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐτοὶ τὸ βιβλίον διαιρεῖται σὲ δύο κύρια μέρη (σελ. 19—51 καὶ 53—136).

Εἰδικώτερα, ἡ ὕλη τῆς μελέτης αὐτῆς διαρθρώνεται στὰ ἀκόλουθα κατὰ μέρος κεφάλαια :

Οἱ σσ. προτάσσουν εἰσαγωγὴν (σελ. 9—18), ὅπου ἐκθέτουν τὴς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς, ἀπαριθμοῦν τὴς αἰτίαι τῆς ὑπερκοπώσεως τῶν προϊσταμένων, ποῦ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνικῆς, οἱ κοινωνικὰς μεταβολὰς, ἡ γιγάντια ἔκτασις ὠρισμένων ἐπιχειρήσεων, ἡ ἀναζήτησις νέων ἀγορῶν, ὁ παρεμβατισμὸς τῆς Πολιτείας, τὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς γενικώτερα, καὶ ὑπενθυμίζουσι τὴς βασικὰς ἀρχὰς ὀργανώσεως κατὰ Fayol.

Στὰ κεφάλαια τοῦ πρώτου μέρους οἱ σσ. κάνουν φαινομενολογίαν τῆς διανοητικῆς ὑπερκοπώσεως καὶ τῶν φάσεων ποῦ περνᾷ καθὼς ἐπιτείνεται, ἔχοντας ὑπ' ὄψιν μελέτας τοῦ Cecil Roberts, ποῦ ἐπαλήθευσαν δικὰς τοὺς παρατηρήσεις. Ἀκολουθεῖ ἐξέτασις τῶν παθῶσεων, στίς ὁποίας εἶναι ἐκτεθειμένοι οἱ προϊστάμενοι ἐπιχειρήσεων, ὅπως οἱ καρδιακὰς προσβολὰς ἢ χρόνιαι καρδιοπάθειαι, οἱ διαταραχὰς τῆς θρέψεως — παχσαρχία, σάκχαρον ἀρθρῶν — νευρικὰς ἐπιπλοκάς. Προστίθεται ὑποτίπωση τῶν αἰτίων ποῦ ὀδηγοῦν σὲ διαταραχὰς τῆς ψυχικῆς ὑγείας, ὅπως ἡ δομὴ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ σύστημα τῶν κινήτρων του, τυπικὰ γεγονότα τῆς οἰκογενειακῆς του ζωῆς.

που μπορούν να οδηγήσουν σε συγκρούσεις έξωτερικες και ένδοψυχικές, επαγγελματικές προστριβές και αγωνίες—και τέλος ή συναίσθηση της «κριτικής ηλικίας» των 40—50 ετών, ένα δεδομένο, που στηρίζεται με διαπιστώσεις νεωτέρων μελετητών, ότι υφίστανται και στον άνδρα ψυχοφυσιολογικές καταστάσεις παραπλήσιες προς την «κλιμακτήριο» των γυναικών. Το τρίτο κεφάλαιο του μέρους αυτού είναι καθαρά η ψυχοφυσιολογία της υπερκοπώσεως. Ξεξετάζεται ή επίδρασις της διανοητικής υπερκοπώσεως στον οργανισμό και οι μεταβολές που επιφέρει, οι αίτιαι της οργανικής υποστάσεως του ανθρώπου που διευθύνει, σε σχέση με την ηλικία του, την καθόλου υγεία του, τις συνθήκες της εργασίας του από υγιεινή άποψη. Γίνεται ιδιαίτερος λόγος για την καθιστική ζωή, τις τροφικές καταχρήσεις (γεύματα κ.λ.π.) και για τη διαβρωτική επένεργεια της στενωχώρας και των φροντίδων, ιδίως εκείνων που συνυφαινονται με τις αυξημένες ευθύνες των προϊσταμένων στην εποχή μας.

Τελευταία, στο Α' αυτό Μέρος οι σσ. κάνουν φαινομενολογία· συμπτωματολογία της επίχειρήσεως που αποδιοργανώνεται εξ αιτίας της κάμψεως του προϊσταμένου, από υπερκόπωση. Η εικόνα που δίδεται εδώ είναι πολύ παραστατική.

Το Β' Μέρος, το προορισμένο να δώσει τα μέσα της θεραπείας ή μάλλον της προλήψεως του κακού, ξεκινά από τα στατιστικά δεδομένα ενός έρωτηματολογίου που οι σσ. απήνθυναν με την βοήθεια του G. E. G. O. S. σε 124 Προϊσταμένους διαφόρων κατηγοριών. Το έρωτηματολόγιο δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό «Hommes et Techniques» το 1952, άναδημοσιεύεται για πρώτη φορά στο τέλος του βιβλίου (σελ. 141-144). Τα στατιστικά δεδομένα παρατίθενται σε μικρούς πίνακες και αναλύονται με συντομία στο πρώτο κεφάλαιο του μέρους αυτού. Ακολουθεί κεφάλαιο που υποδεικνύει μέτρα Ιατρικής φύσεως, μέτρα διαιτητικής με πίνακα θερμίδων των κυριωτέρων τροφών, με υποδείξεις για τον τρόπο λήψεως των γευμάτων και για τη χρήση διεγερτικών, καπνού, οίσιουπνευματωδών, και τέλος μέτρα γενικής υγιεινής της εργασίας και της ζωής γενικώτερα. Το ακόλουθο κεφάλαιο αφιερώνεται σε υποδείξεις που υπαγορεύει ή ψυχολογική επίσημη και που αναφέρονται άμεσώτερα στην ψυχική υγιεινή της εργασίας. Συνιστάται ειδικώτερα για χάρη της ψυχικής υγείας των προϊσταμένων και της ωφέλειας που προσπορίζονται οι ύπηρεσίες και επίχειρήσεις από αυτήν, ή τήρηση ώρισμένων άρχων και κριτηρίων που άφορουν στην έπιλογή των συνεργατών και κατάρτιση των συνεργαζομένων μονάδων, στη ρύθμιση των έξωτερικών υποθέσεων και τη συστηματοποίηση των προσωπικής έργουσίας, στον αυτόέλεγκο που θα προφυλάξει από την επαγγελματική παραμόρφωση της προσωπικότητας. Ίδιαίτερη παράγραφος αναφέρεται στη σημασία της βιοθεωρίας και της παραδοχής τομέων ένεργητικότητας που άπλώνονται πέρα από την επαγγελματική δουλειά, στην οικογενειακή ζωή, στη φιλία, στις ώρες άναψυχής . . .

Το προτελευταίο κεφάλαιο θίγει οργανωτικά θέματα, όπως ή ειδική έκπαίδευση των ήγεικάν στελεχών και ή σημασία της για τη διατήρηση της ψυχικής τους υγείας ή βελτίωση και άπλοποίηση των κατά μέρος έργων τους ή άποκέντρωση και μεταβίβαση ώρισμένων από τις ευθύνες τους· ή άνάθεση μέρους της έξουσίας σε τρίτους. Έπακολουθεί παράγραφος που δίδει νύξεις για τον συντονισμό της έργουσίας και την άσκηση έλέγχου.

Όπως βλέπομε τα μέτρα άντιμετώπισεως του κακού έκτείνονται σε πολλούς τομείς· έπόμενο συτό, άφου οι σσ. μάς έχουν άποδείξει, ότι «ή υπερκόπωση άποτελεί έπίθεση σε όλα τα μέτωπα».

Το 5ο κεφάλαιο έχει τον χαρακτηριστικό τίτλο: «Ο πραγματικός προϊστάμενος δέν παθαίνει υπερκόπωση. Έδώ δίδονται ώρισμένα γνωρίσματα, σωματικά και ψυχικά, της προσωπικότητας που είναι καμωμένα για προϊστάμενος, γνωρίσματα που την όπλιζον με άντοχη στις σιτίες της υπερκοπώσεως.

Η άνασκόπηση των όσον έξετέθησαν στις προηγούμενες σελίδες του βιβλίου (σελ. 137-139) γίνεται με φράσεις πυκνές και περιεκτικές και κλείνει με το άφορισμό: «Ο προϊστάμενος είναι υπεύθυνος για το σύνολο των άτόμων, των όποιων προϊσταται, και για το ίδιο του το άτομο. Η έπιτυχία της επίχειρήσεως δέν μπορεί να νοηθή χωρίς τη δική του

ευημερία. Ἡ ἀρρώστια δὲν προσφέρει λύση, ἐκτός ἂν λύση εἶναι νὰ περιοισθῆ ὅ,τι φαίνεται. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι λύση εἶναι καθαρὴ χρεοκοπία.

Ὁ περιορισμὸς τοῦ βιβλίου, πὸ ἀπευθύνεται σὲ εὐρεῖς κύκλους, ὀρίζει καὶ τὸν τρόπο διατυπώσεως τῶν δεδομένων του, πὸ χωρὶς νὰ παύσουν νὰ εἶναι ἐπιστημονικὰ κάνουν τὸ θέμα προσιτὸ καὶ κατανοητὸ. Ἡ ἔκθεσις εἶναι σαφής, παραστατικὴ, μεθοδική. Ἡ ἐξέτασις τοῦ προβλήματος εἶναι πολὺπλευρῆ, ἰατρικὴ-βιολογικὴ, ψυχολογικὴ καὶ ὀργανωτικὴ, πρᾶγμα πὸ ἔκανε δυνατὸ καὶ ἡ συνεργασία τῶν δύο εἰδικῶν ἀλλὰ ἰδίως ἡ ἐπιστημονικὴ συγκρότησις καὶ ἡ μεγάλη πείρα τους. Τὸ βιβλίον παρουσιάζει περιεκτικότητα καὶ πληρότητα, παρὰ τὴ σχετικὰ περιορισμένη, ἔκτασίν του. Ὅμως ὅταν ἡ ἔκτασις εἶναι περιορισμένη, ὑπάρχει συνήθως κίνδυνος ἢ περιεκτικότητας νὰ ὀδηγήσῃ σὲ διαγραφματισμὸ καὶ σχηματικότητα. Στὴν περίπτωσιν τοῦ παρόντος βιβλίου, τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον τοῦ θέματος γιὰ τὸ κοινὸ γιὰ τὸ ὅποιον προορίζεται παραμερίζει κάθε τέτοια ἐντύπωσις. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ θέμα ἀντιμετωπίζεται πλατειά, ὅπως ἄλλωστε τοῦ ταιριάζει καὶ ὅπως μᾶς ἔχουν διδάξει ἡ πρόοδος τῆς σχετικῆς ψυχολογικῆς καὶ κοινωνικο-ψυχολογικῆς ἐρευνῆς. Οἱ σὰ βλέπουσιν στὸ ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς τους ὄχι τὸν «προϊστάμενον» ἀλλὰ ἀλλὰ τὸν «ἄνθρωπον» τὸν ἄνθρωπον πὸ συνοδεύουν στὴ δουλειά του οἱ δυσκολίες καὶ τὰ προβλήματά του, προβλήματα πὸ τὰ ὀξύνουν οἱ μορφῆς τῆς σύγχρονης ζωῆς καὶ τὰ περιπλέκουν οἱ συνθήκες τῆς.

Τὸ ἐνδιαφέρον πὸ κινεῖ τὸ βιβλίον τῶν κ.κ. Bize καὶ Goguelin μᾶς κάνει νὰ εὐχρηστοῦμε γρήγορα νὰ μᾶς δώσουν νέα αὐτοτελῆ μελέτη, ὅπως ὑποσχέθηκαν, ὅπως καὶ τὸ τμήμα πὸ δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ περιλάβουν σ' αὐτὸ : Τὶς ἐπαγγελματικὰ παραμορφώσεις τῶν προϊσταμένων τῶν ἐπιχειρήσεων.

Σ. Μ. Γ.

Lancelot Hogben: Statistical theory; The relationship of probability, Credibility and Error. London, G. Allen and unwin, 1957. PP. 510, Price 45 s.

Εἰς τὸ παρὸν βιβλίον, ὁ καθηγητὴς τῆς βιοστατιστικῆς L. Hogben ἐξετάζει τὴν ἀπὸ ὑποκειμενικῆς ἀπόψεως πρόσφατον κριτικὴν τῆς στατιστικῆς θεωρίας, ὡς καὶ τὴν ἐφαρμογὴν συγχρόνων στατιστικῶν μεθόδων, δι' ὧν χρησιμοποιοῦνται ἐλάχιστα ἀνώτερα μαθηματικά.

Τὸ ὅλον ἔργον διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἀνασκοποῦνται αἱ θεωρίαι τῶν θεμελιωτῶν τῆς στατιστικῆς. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος ἐκτίθενται αἱ ἀπόψεις τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τοῦ διαφορικοῦ λογισμοῦ τῶν σφαλμάτων καὶ τῶν ἐρευνῶν. Τὸ τρίτον μέρος ἀφιερῶνται εἰς τὸν διαφορικὸν λογισμὸν τῶν συνολικῶν μεγεθῶν τῆς κοινωνίας, τῆς οἰκονομίας κλπ. Τὸ τελευταῖον μέρος ἐρευνᾷ τὰς μεθόδους σταθμίσεως τῶν στατιστικῶν δεδομένων. Ἐπακολουθοῦν τέσσαρα παραρτήματα θεωρημάτων καὶ τύπων, ὡς καὶ ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον τῆς ὕλης.

Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης παρουσιάσεως, καθίσταται φανερὸν ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρως, ὄχι μόνον τοῖς εἰδικούς, ἀλλὰ καὶ πάντα διανοούμενον.

K.B.M.

L. Landon Goodman: Man and Automation London, Denguin Books, 1957 P.P. 286, Price 3)6.

Τὸ ὡς ἄνω βιβλίον, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἄνθρωπος καὶ αὐτοματισμὸς» ἀπευθύνεται ὄχι μόνον εἰς τοὺς εἰδικούς οἰκονομολόγους, ὀργανωτικούς καὶ τεχνικούς, τοὺς ἐνδιαφερόμενους νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπὶ τῶν προσφάτων ἐξελιξάντων τοῦ αὐτοματισμοῦ ἐπὶ τοῦ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ πεδίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κοινὸν ἀναγνώστην, τὸν ζητοῦντα νὰ ἐνημερωθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος διὰ μίαν ἀπλήν, περιγραφικὴν καὶ ἄνευ τεχνικῶν δυσχερειῶν εἰδικῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸν αὐτοματισμὸν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο διαίρεται εἰς δύο μέρη. Τὸ πρῶτον μέρος ἀναφέρεται εἰς τὰ τεχνικὰ θέματα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ αὐτοματισμοῦ εἰς ἅπαντας τοὺς τομείς τῆς παραγωγικῆς

δραστηριότητος, ἤτοι εἰς τὴν φυσικὴν παραγωγὴν, τὴν μεταποιητικὴν τοιαύτην καὶ τὴν τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν (ἐμπόριον, τράπεζαι, γραφεῖα, ἀποθήκαι, μεταφοραὶ κλπ.).

Τὸ δεύτερον μέρος ἐξετάζει θέματα οἰκονομικά, ὀργανωτικά καὶ κοινωνικά, ἅτινα ἀναφύονται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ αὐτοματισμοῦ. Εἰδικότερον, ὁ συγγραφεὺς προβαίνει ἐνταῦθα εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐπιδράσεως τοῦ αὐτοματισμοῦ ἐπὶ τῆς ἐργασίας, τῶν ἐργατικῶν ἐνώσεως, τοῦ ἀνθρώπινου παράγοντος, τῆς μελλούσης οἰκονομικῆς εὐημερίας τῶν διαφόρων χωρῶν, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν μονάδων.

Εἶναι, ὅθεν, χρήσιμον τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς ἅπαντας τοὺς προμνησθέντας.

K.B.M.

N. Ἀλικάκου καὶ Γ. Μουσταφέλλου (ἐκδοτῶν) : Οἰκονομικὴ καὶ Λογιστικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία. Τόμοι 2. Ἀθήναι, 1956—57, σσ. 768+768 μεγ. 8ου σχήματος.

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, οἱ κ.κ. Νικόλαος Ἀλικάκος καὶ Γεώργιος Μουσταφέλλος ἤρχισαν τὴν ἐκδοσὶν πεντατόμου Οἰκονομικῆς καὶ Λογιστικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας, ὑπὸ τὴν ἄμεσον συνεργασίαν συντακτικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τῶν καθηγητῶν κ.κ. Δημητρίου Καλιτσουνάκη, Παναγιώτου Δερελιῆ καὶ Μαρίου Τσιμάρρα καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν τῶν Οἰκονομολόγων κ.κ. Ἀνδρέου Σαουνάτσου καὶ Κλαυδίου Μπανταλούκα. Τοὺς ἀνωτέρω, πλαισιῶνουν ὡς συνεργάται ἐπιφανεῖς ἐπιστήμονες καὶ εἰδικοί τῆς πράξεως, τόσον τῆς χώρας μας, ὅσον καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς.

Ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ἤδη δύο τόμων, διαπιστοῦται ὅτι ἕκαστον τῶν λεξικογραφικῶς καταχωρημένων ἄρθρων εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, συντεταγμένον ἐκλαίκευτικῶς καὶ καλύπτει ἀπᾶσας τὰς ἐπιστημονικὰς πλευρὰς τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν θέματος, ἤτοι ἐννοιολογικῶς, ἀναλυτικῶς, στατιστικῶς κ.λ.π., ὡς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς, νομικῆς, ὀργανωτικῆς, λογιστικῆς κ.ο.κ. Ἡ ἐξέτασις δὲ αὕτη πραγματοποιεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσφάτων ἐξελίξεων τῆς οἰκονομικῆς θεωρίας καὶ πράξεως, ἐντὸς βεβαίως τῶν πλαισίων τῆς κατ' ἀνάγκην ἐπιβεβλημένης συνοπτικότητος. Πάντως, οὐδὲν τὸ οὐσιῶδες παραλείπεται.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο περιλαμβάνονται κυρίως ἅπαντες οἱ ἐπὶ μέρους οἰκονομικοὶ καὶ λογιστικοὶ κλάδοι. Συγκεκριμένως, ἡ Οἰκονομικὴ καὶ Λογιστικὴ, θεωρητικὴ τε καὶ ἐφαρμοσμένη, ἀπὸ κοινωνικῆς, δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς ἀπόψεως. Αἱ βοηθητικαὶ αὐτῶν ἐπιστήμαι τῆς οἰκονομικῆς ὀργανωτικῆς, στατιστικῆς, μαθηματικῆς, τεχνικῆς, συναλλακτικῆς κλπ., ὡς καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐργατικοῦ, φορολογικοῦ, καὶ ἀγορανομικοῦ δικαίου. Οἱ διεθνῶς ἰσχύοντες οἰκονομικοὶ καὶ ἰδίᾳ ἐμπορικοὶ ὄροι, οἱ κυριώτεροι τῶν διεθνῶν καὶ ἑλληνικῶν οἰκονομικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν ὀργανισμῶν, σύντομοι βιογραφικαὶ σκιαγραφίαι τῶν κυριωτέρων τῶν διεθνῶς κύρους εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τῶν ἑλλήνων ἐπιφανῶν ἀνθρώπων τῆς ἐπιστήμης καὶ δράσεως, ὡς καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς ἐγκυκλοπαιδείας.

Ἰδιαίτερα, τέλος, διδεται προσοχὴ εἰς τὴν παρουσίαν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ εἰς τοὺς τρεῖς κλάδους τῆς δραστηριότητός της, ἤτοι τὸν πρωτογενῆ (γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, δασοκομίαν, ἀλιείαν κλπ.), τὸν δευτερογενῆ (βιομηχανίαν, βιοτεχνίαν, οἰκοτεχνίαν, ἐνέργειαν κλπ.) καὶ τὸν τριτογενῆ (τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν διὰ τοῦ ἐμπορίου, τῶν μεταφορῶν, τῆς πίστωσης, τῶν ἀσφαλειῶν, τῶν ἐλευθεριῶν ἐπαγγελμάτων, τῶν δημοσιῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν κλπ.).

Τὸ ἔργον, ὅθεν, τοῦτο δύναται νὰ ἰκανοποιήσῃ πᾶσαν λογικὴν ἀπαίτησιν καὶ τοῦ ἀμοίρου ἀκόμη οἰκονομικῶν καὶ λογιστικῶν γνώσεων ἀναγνώστου, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ σχηματίσῃ ἀσφαλῆ καὶ πλήρη γνώσιν, ἐν τῷ πλαισίῳ μιᾶς ἐγκυκλοπαιδείας, ἐπὶ θεμάτων οἰκονομικῶν καὶ λογιστικῶν. Ἐπὶ πλέον, τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεῖ χρήσιμον πληροφοριοδότην καὶ ὁδηγὸν πρὸς ἐπίλυσιν ἀναφυσμένων ἀποριῶν καὶ προβλημάτων εἰς τὴν καθημερινὴν οἰκονομικὴν ζωὴν.

Ἀπόδειξιν τῶν συμπερασμάτων τούτων παρέχουν οἱ ἀνά χεῖρας δύο τόμοι, μὲ ἀρίστην ἐκτύπωσιν καὶ δερμάτινον βιβλιοδεσίαν.

Καλῶς τε, συνεπῶς, τὸ ἔργον τοῦτο ὑφιστάμενον κενὸν εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομικὴν

και λογιστικην βιβλιογραφίαν, με αξιώσεις μάλιστα έργου μεγάλης εθνικής σημασίας, ήδη, όποτε ή προσοχή παντός Έλληνας είναι έστραμμένη εις την μελέτην και ανάπτυξιν της οικονομίας μας.

Χρϊστος Ν. Άγαλλόπουλος

Erik Lundberg: Business cycles and economic policy. Translated by J. Potter. London, G. Allen and unwin, 1957. Pp. IX + 346, Price 32 s.

Ό καθηγητής της Οικονομικής εις τὸ Πανεπιστήμιον της Στοκχόλμης και τέως Πρόεδρος της Σουηδικής Κυβερνητικής Έπιτροπής Πλήρους Άπασχολήσεως και Νομισματικής Σταθερότητας Erik Lundberg, εξέδωκεν έν έτει 1953 τὸ έν επικεφαλίδι σύγγραμμα εις την μητρικὴν του γλώσσαν, όπερ ήδη μετεφρόσθη εις την άγγλικὴν υπό του οικονομολόγου Δοκς J. Potter, λόγω της εξαιρετικῆς αὐτοῦ σπουδαιότητος.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, υπό τὸν τίτλον «οικονομικοὶ κύκλοι και οικονομική πολιτική» προσφέρει συγκεκριμένην και έπίσημον έρευναν επί των βασικῶν προβλημάτων της Σουηδικῆς οικονομίας, ήτις δύναται νά συντελέσῃ εις την έξαγωγήν χρησίμων συπερασμάτων και διά τὰς λοιπὰς χώρας τὰς αντιμετωπιζούσας τὰ αὐτὰ περίπου προβλήματα. Τὰ κυριώτερα τῶν έν λόγω προβλημάτων είναι τὰ εξής :

Πῶς ή πλήρως άπασχολουμένη οικονομία δύναται νά διατηρήσῃ ίσορροπίαν εις τὸ ίσοζύγιον τῶν έξωτερικῶν πληρωμῶν της. Τρόποι συγκρίσεως τῶν αποτελεσμάτων της άσκηθείσης κατά τὸν τελευταίον παγκόσμιον πόλεμον δημοσιονομικῆς και νομισματικῆς πολιτικῆς μετά τῶν έπιβληθέντων από του 1945 και έντεῦθεν κρατικῶν άμέσεων και έμμέσεων έλέγχων επί της παραγωγῆς, της καταναλώσεως, τῶν εισαγωγῶν, τῶν τιμῶν κλπ. Τὰ προβλήματα δέ ταῦτα έρευνῶνται και από άπόψεως πορείας της οικονομίας από του 1940 και έντεῦθεν.

Έξετάζονται επίσης ένταῦθα ποια δέον νά είναι τὰ άναγκαία στατιστικά δεδομένα και λοιπαί πληροφοριαί, βάσει τῶν ὁποίων υφίσταται δυνατότης καθορισμοῦ τῶν σκοπῶν και τῶν μέσων άσκήσεως μακροχρονίου και βραχυχρονίου οικονομικῆς πολιτικῆς. Έν συνεχείᾳ αναζητοῦνται τὰ άπαρσίτητα θεωρητικά υπόβαθρα, ἅτινα δέον νά χρησιμοποιηθοῦν πρὸς προσδιορισμὸν τῶν κατά τομείς της οικονομικῆς δραστηριότητος καταλλήλων προγραμμάτων.

Άναλύονται ὡσαύτως τὰ πληθωρικά χάσματα, ή τεχνική καταρτίσεως εθνικῶν προϋπολογισμῶν και ή θεωρία τῶν οικονομικῶν κυμάνσεων, επί τῆ βάσει της εις Σουηδίαν κτηθείσης μέχρι τοῦδε πείρας. Δίδεται επί πλέον άνάγλυφος εικὼν της Σουηδικῆς οικονομικῆς σκέψεως και πολιτικῆς από του 1920 και έντεῦθεν. Έξετάζεται ὁ σκοπὸς και τὰ ζῖρια τοῦ οικονομικοῦ προγραμματισμοῦ, με έξαρσιν τῶν καταλλήλων μεθόδων εφαρμογῆς γενικῶν και ειδικῶν οικονομικῶν μέτρων.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ένὸς οικονομολόγου τοῦ άναστήματος τοῦ καθηγητοῦ Lundberg και με τοιοῦτον ὡς τὸ συντόμως παρουσιασθέν άνωτέρω περιεχόμενον, ὄσφαλῶς θά τύχη και παρ' ἡμῖν της δεούσης προσοχῆς έκ μέρους τῶν ειδικῶν της θεωρίας και της πράξεως.

K. B. M.

John T. Dunlop (Editor): The theory of wage determination; Proceedings of a conference held by the international economic association. London, Macmillan, 1957. Pp. XV + 437. Price 36 s.

Κατά την έκτην διάσκεψιν τῶν Μελῶν της Διεθνoῦς Έταιρείας Οικονομικῶν Έπιστημῶν, έξετιμήθη ή σημερινή θέσις της θεωρίας περι προσδιορισμοῦ της άμοιβῆς τῶν έξαζομένων, υπό τὸ φῶς τῶν προσφάτων τάσεων της οικονομικῆς θεωρίας και της αὐξούσης ισχύος τῶν έξγατικῶν ένώσεων διά του προνομίου τῶν συλλογικῶν συμβάσεων.

Τὸ πρόγραμμα τῶν έξγασιῶν της διασκέψεως ταύτης καθιερίσθη υπό ειδικῆς Έπιτροπῆς, της ὁποίας προήδρευσεν ὁ J. T. Dunlop, τακτικὸς καθηγητής της Οικονομικῆς εις τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Harvard και διεθνῆς προσωπικότης επί της Οικονομικῆς της Έργασίας. Οὗτος ανέλαβε και την έκδοσιν τοῦ παρόντος βιβλίου, όπερ περιέχει τὰς γενο-

μένας κατά την ἐν λόγῳ διάσκεψιν ἀνακοινώσεις, ὡς καὶ περιλήψεις τῶν ἐπακολουθησα-
σῶν σχετικῶν συζητήσεων.

Ἀρχικῶς, ὁ καθηγητὴς Dunlop ἀναλύει ἐνταῦθα τὴν σύγχρονον περὶ ἀμοιβῆς τῆς
ἐργασίας θεωρίαν. Ἀκολουθῶς, οἱ H. G. Johnson, I. Gasparini, E. H. Phelps Brown,
Bent Hansen, W. Krelle καὶ V. Wagner ἀνακοινοῦν ὁμάδα θεμάτων ἀναφερομένην εἰς
τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν περὶ τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀμοιβῶν τῆς ἐργασίας, ὑπὸ τὸ
πρῶτον τῆς γενικῆς θεωρίας τοῦ J. M. Keynes καὶ τῶν νεωτέρων θεωριῶν τῆς οἰκονομ-
κῆς ἀναπτύξεως.

Τῶν ὡς ἄνω ἀνακοινώσεων ἐπονται τρεῖς ἀκόμη σειραί. Ἡ πρώτη ἐξ αὐτῶν περι-
λαμβάνει ἐργασίας τῶν B. C. Roberts, H. A. Turner, H. Brochier καὶ J. Marchal,
σχετικὰς μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἐργατικῶν ἐνώσεων. Ἡ δευτέρα σειρά ἀφιερῶται εἰς τὴν
διάρθρωσιν καὶ τὸν διαφορισμὸν τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων καὶ μισθῶν, ὡς καὶ τὴν ἐπ'
αὐτῶν ἐπίδρασιν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν νομισματικῶν πληθωρικῶν πιέσεων,
μετὰ ἀνακοινώσεις τῶν C. Kerr, L. C. Reynolds, G. Rehn, G. Rottier, F. Peroux καὶ
F. Sellier. Ἡ τρίτη, τέλος, σειρά παρουσιάζει μελέτας τῶν K. W. Rothschild καὶ G. L. S.
Shackle ἐπὶ τῆς θεωρίας τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τῶν C. A. Myers καὶ G. De-
maria ἐπὶ τῆς θεωρίας τῆς ἀγορᾶς τῆς ἐργασίας.

Αἱ γενόμεναι ἐνδιαφέρουσαι συζητήσεις ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀνακοινώσεων συνοψίζον-
ται ἐπιτυχῶς ὑπὸ τοῦ D. Hague.

Οἱ προαναφερθέντες διακεκριμένοι καθηγηταὶ καὶ κορυφαῖοι ἐμπειρογνώμονες τῆς
Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ κλάδου τῆς Ἐργατικῆς Οἰκονομικῆς, προσδί-
δουν ἰδιαιτέραν ἐπισημότητα εἰς τὰ ὡς ἄνω κείμενα. Τὸ βιβλίον, ὅθεν, τοῦτο δύναται νὰ
χαρακτηρισθῇ ὡς ἐμπροσσωπτικὸν τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς σκέψεως εἰς τὴν ἐπισκό-
πῃ τῶν θεμάτων τοῦ σημαντικοῦ τούτου κλάδου τῆς Οἰκονομικῆς.

K. B. M.

ΚΩΣΤΑ ΣΤΡ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΕΙΣΜΟΥ

Τόμος Α' — Τεῦχος Α'

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΜΑΡΕΙΣΜΟΥ

Σελίδες 128 — Δραχ. 50

Τὸ βιβλίον ποῦ ἐξηγεῖ τὰ γεγονότα
τοῦ Παραπετάσματος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1957

Ἐπιμελεῖα τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν
τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Ἀθηνῶν

- Σημ. Ἐνθα τόπος ἐκδόσεως εἶναι οἱ Ἀθῆναι δὲν ἀναγράφεται.
1. Χ. Ν. Ἀγαλλόπουλος : Ἡ ἀναγκαστικὴ ἐργασία. Τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Συντάγματος. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Σπουδαί».
 2. Σ. Ἰ. Ἀγαπητίδης : Τὰ χριστιανικὰ πλαίσια τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἀνάτ. ἐκ «Πρακτικῶν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ».
 3. Σ. Ἰ. Ἀγαπητίδης καὶ Ν. Πολύζος : Στοιχεῖα δικαίου, πολιτικῆς οἰκονομίας καὶ κοινωνιολογίας.
 4. Α. Θ. Ἀγγελόπουλος : Ἡ νέα Κίνα. Διαπιστώσεις καὶ προοπτικῆς (κοινωνικο-οἰκονομικῆς). Ἐκδότης Ἰ. Σιδέρης.
 5. Δ. Ν. Ἀγγελόπουλος : Ἀνασυγκρότησις τῆς χώρας καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις τῶν στελεχῶν.
 6. Ἀγροτ. Τράπ. Ἑλλάδος : Ἡ ἐλληνικὴ ἀγροτικὴ οἰκονομία καὶ ἡ δρασίς τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς κατὰ τὸ 1956—1957.
 7. Δ. Ἰ. Ἀδαμόπουλος : Ἡ λογιστικὴ τῆς παρακοινωνίας. Συμβολὴ εἰς τὴν λογιστικὴν τῶν ἐταιρειῶν. Θεσσαλονίκη.
 8. Δ. Ἰ. Ἀδαμόπουλος : Συγκριτικὴ μελέτη τῶν σημαντικωτέρων συγχρόνων λογιστικῶν σχεδίων καὶ πρότασις τοιοῦτου παρ' ἡμῖν. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀνωτέρας Σχολῆς Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν.
 9. Κ. Α. Ἀθανασιάδης : Αἱ νεώτεροι μέθοδοι τῆς στατιστικῆς. Ἀνάτ. ἐκ περιόδ. «Σπουδαί».
 10. Κ. Α. Ἀθανασιάδης : Στατιστικὴ, Μέρη 1—4. Ἐκδότης Α. Παπαζήσης.
 11. Δ. Ν. Ἀλικάκος : Ἡ Φορολογία τοῦ εἰσοδήματος. Φορολογικὸν δίκαιον καὶ δημόσιον λογιστικόν.
 12. Δ. Ν. Ἀλικάκος : Κωδικοποίησις τῆς φορολογίας εἰσοδήματος.
 13. Ν. Ἀλικάκος : Ἐμποριολογία. Τεύχος 2ον, ἐκδοσις 7η. Ἐκδότης Ἰ. Σιδέρης.
 14. Ν. Ἀλικάκος καὶ Γ. Μουσταφέλος : Οἰκονομικὴ καὶ λογιστικὴ ἐγκυκλοπαιδεία. Τόμοι δύο, ἀρχικοί. Ἐκδότης Ἰ. Σιδέρης.
 15. Δ. Ἀλιμπράντης : Ἐπὶ τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκδότης Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον.
 16. L. G. All b a n g h καὶ G. S o u l e : Ἡ Κρήτη. Ὑποδειγματικὴ διὰ τὰς ὑπαναπτύκτους περιοχὰς ἔρευνα τοῦ Ἰδρύματος Ροκφέλλερ. Μετάφρ. Γ. Ι. Παυλίδης. Ἐκδοσις Ἑλληνο - Ἀμερικανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.
 17. Α. Ἀμπατζῆς : Σκοποὶ καὶ μέθοδοι χρηματικῆς ἀναλύσεως. Παραδόσεις εἰς Σεμινάριον Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδοσις πολυγραφημένη.
 18. Κ. Ν. Ἀρκοδουγιάννης : Ὁ Σόλων καὶ αἱ οἰκονομικαὶ του μεταρρυθμίσεις.
 19. Τ. Βαλσαμάκης : Ἡ λογιστικὴ τῶν ἐταιρειῶν περιορισμένης εὐθύνης. Ἐκδοσις 2α, Σχολῆς Λογιστῶν «Πυρσός».
 20. Τ. Βαλσαμάκης : Οἱ λογαριασμοὶ τάξεως. Νέα ἐρμηνεῖα τῆς φύσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν. Ἐκδοσις 2α, Σχολῆς Λογιστῶν «Πυρσός».
 21. L. B a t t a r t o n : Βιομηχανικὴ λογιστικὴ. Μεταφραστῆς Σ. Χ. Μπαλτάς.
 22. Η. Γ. Βενιέρης : Παρακολούθησις τῶν βραχυχρονίων οἰκονομικῶν ἐξελίξεων διὰ τῆς στατιστικῆς. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Φορολογικὴ Ἐπιθεώρησις».
 23. Α. Η. Βογιατζῆς : Ἡ πλήρης ἀπασχόλησις ὡς κοινωνικὴ πολιτικὴ ἐν Ἑλλάδι. Ἐκδότης Εὐρωπαϊκὸς Ὄργανισμὸς Παραγωγικότητος.
 24. Κ. Βουδούρης : Τὸ καπνικὸν ζήτημα. Ἀγόρευσις αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ἐπὶ σχεδίου Νομ. Δ)τος «περὶ συστάσεως ἐθνικοῦ ὀργανισμοῦ καπνοῦ».

25. Α. Β. Βούλγαρης : 'Επιστημονική μέθοδος επαγγελματικού προσανατολισμού.
26. Γ. Γαβριήλ : Νέοι προσανατολισμοί εις τήν εύρωπαϊκὴν κλωστοϋφαντουργίαν. 'Εκδότης Πανελληνίος 'Ενωσις Βιομηχάνων Κλωστοϋφαντουργῶν.
27. Ι. Γ. Γαῖος : 'Οργάνωσις ἐργατικῶν συσσιτίων.
28. Γ. Γαρδίκης : Γεωργική καὶ συνεταιριστικὴ ἀνθολογία.
29. Γ. Χ. Γεωργιάδης : Τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια. Πειραιεύς.
30. Μ. Ε. Γεωργιάδης : Τὸ κόστος διαθέσεως. 'Ιδιωτικο - οἰκονομικὴ ἔρευνα. 'Ανάτ. ἐκ περ. «Σπουδαί».
31. Γ. Θ. Γρηγορίου : Εἰσήγησις εἰς τήν Βουλὴν τῶν 'Ελλήνων ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1957. Δημόσιαι ἐπενδύσεις 'Εκδότης 'Εθνικῶν Τυπογραφείων.
32. Β. Δαμαλάς : 'Η ἑλληνικὴ οἰκονομία, ἐν ὄψει δημιουργίας εὐρυτέρων χώρων. 'Εκδότης Α. Παπαζήσης.
33. Γ. Α. Δαυῖδ : Σημειώσεις ἀγγλικῆς στατιστικῆς ὁρολογίας. 'Εκδοσις πολυγρ. τοῦ Κέντρου Στατιστικῆς 'Εκπαιδεύσεως τῆς Α.Σ.Β.Σ. 'Αθηνῶν.
34. Π. Β. Δερτιλῆς : Considerations sur le problème de l' autonomie du droit fiscal ou plus généralement du droit financier. 'Ανατ. ἐκ περ. «Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l' Etranger».
35. 'Εμπειρογνομόνων Εὐρωπαϊκοῦ 'Οργανισμοῦ Παραγωγικότητος : 'Εκθεσις ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. 'Εκδοσις 'Ελληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.
36. 'Επιμελητήριον 'Ελληνογερμανικόν : 'Αρθρα ἐπὶ ἑλληνογερμανικῶν συναλλαγῶν καὶ γερμανικῆς παραγωγῆς. 'Ανάτ. ἐκ περ. «Δελτίον τοῦ 'Ελληνογερμανικοῦ 'Επιμελητηρίου».
37. 'Επιμελητήριον 'Εμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν 'Αθηνῶν : 'Ο διεθνῆς ὀργανισμὸς χρηματοδοτήσεως.
38. 'Επιμελητήριον 'Εμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν 'Αθηνῶν : Κατάλογος ἐξαγωγικῶν ἑλληνικῶν προϊόντων, εἰς ἀγγλικὴν καὶ γαλλικὴν γλῶσσαν.
39. 'Επιμελητήριον 'Εμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Θεσσαλονίκης : 'Εκθεσις περὶ τῆς ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐν γένει κινήσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη.
40. 'Επιμελητήριον 'Εμπορικῶν Διεθνῆς : Νέοι παράγοντες διεθνῶς οἰκονομικῆς προόδου καὶ ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία. 'Εκδοσις ὑπ' ἀριθ. 10 τοῦ Δ.Ε.Ε.
41. 'Επιχειρήσις Δημοσία 'Ηλεκτρισμοῦ : 'Ομολογιακὸν δάνειον δραχμῶν 90.000.000, ἰσότιμον 3.000.000 δολλαρίων.
42. Χ. Εὐελπίδης : Γεωργικὴ οἰκονομικὴ. 'Εκδότης Α. Παπαζήσης.
43. Β. Ρ. J e n k s : The greek housing situation.
44. Ξ. Ε. Ζολώτας : Βασικαὶ ἔννοιαι περὶ χρήματος καὶ πίστεως. 'Εκδότης Κ. Γ. Πολυζώης.
45. Ξ. Ε. Ζολώτας : Οἱ πρῶτοι διοικηταὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς 'Ελλάδος 1928—1954. Διομήδης, Τσουδερός, Βαυβαρέος, Μαντζαβίνος. 'Εκδότης Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος.
46. Ξ. Ε. Ζολώτας : Παραγωγικαὶ ἐπενδύσεις καὶ ἀσφαλιστικαὶ ρητραι εἰς ὁμολογιακὰ δάνεια. 'Εκδότης 'Εμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν 'Επιμελητηρίων 'Αθηνῶν.
47. Γ. Ζομπανάκης : Προβλήματα τῶν ἀγροτικῶν μας σχολείων. Τόμος 1ος.
48. Β. Κ. Θασίτης : Τὸ πρόβλημα τῆς ἑλληνικῆς καπνοβιομηχανίας.
49. Ι. Ι. Θεοφανίδης : Τὰ βασικὰ θεμέλια πάσης ὁμαδικῆς προσπαθείας. 'Οργάνωσις, ἐκπαίδευσις καὶ κατάρτισις στελεχῶν. 'Ηθος, ἠθικόν, παράδοσις καὶ διοίκησις.
50. Α. Χ. Θέρμος : 'Εφηρμοσμένη λογιστικὴν. Τεῦχος 1ον, βιομηχανικὴ λογιστικὴ καὶ λογιστικὴ κόστους. Τεῦχος 2ον, τραπεζικὴ λογιστικὴ.
51. Χ. Γ. Θηβαῖος : Εἰσηγητικὴ ἔκδοσις ἐπὶ τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, οἰκονομικοῦ ἔτους 1957.
52. Χ. Γ. Θηβαῖος : 'Ο προϋπολογισμὸς ὡς μέσον ἀσκήσεως οἰκονομικῆς πολιτικῆς.
53. Χ. Γ. Θηβαῖος : Νέοι πολιτικοὶ καὶ οἰκονομικοὶ προσανατολισμοί. 'Ομιλία γενομένη εἰς τὴν Σχολὴν Γενικῆς Μορφώσεως 'Ανωτάτων 'Αξίωματικῶν.

54. **Ίδρυμα Βασιλικὸν Ἐθνικόν** : Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Παῦλος, ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.
55. **Ίδρυμα Βασιλικὸν Ἐθνικόν** : Ἡ δρᾶσις τοῦ ἰδρύματος.
56. **Ν. Καβαζαράκης** : Τὸ ἴδρυμα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ἡ ὁδὸς τῆς καταστροφῆς του καὶ ἡ ὁδὸς τῆς σωτηρίας του.
57. **Δ. Ε. Καλιτσουδάκης** : Ἐφημεροσμένη πολιτικὴ οἰκονομία. Ἐκδοσις 4η, Α. Παπαζήσης.
58. **Κ. Μ. Καλλίας** : Τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα.
59. **Γ. Α. Κανᾶς** : Ἐλεγχόμενος πληθωρισμὸς καὶ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ. Ἐκδότης Α. Παπαζήσης.
60. **Α. Ν. Καραλῆς καὶ Ι. Ι. Ποτήρης** : Ἡ ἐξέλιξις τῶν κατοτάτων ὀρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.
61. **Κ. Π. Καραμητσάνης** : Ἐκλογὴ ἐπαγγέλματος καὶ προστασία νεότητος.
62. **Σ. Δ. Κατράκης** : Ὁ ἑλληνικὸς μαγνησίτης. Τὸ ζήτημα τῆς ἐκμισθώσεως τοῦ δημοσίου μεταλλείου Βάβδου Χαλκιδικῆς εἰς ξένην εἰταιρείαν.
63. **Α. Ν. Κλήμης** : Ἀγροτικὴ οἰκονομία, πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.
64. **Η. Α. Κοντολέφας** : Γενικαὶ γνώσεις φορολογίας. Ἐκδότης Λογιστικῆ Σχολῆς «ΑΖΙ».
65. **Ι. Ν. Κούλης** : Τὰ φορολογικὰ κίνητρα, ἰδίᾳ ἐν Ἑλλάδι. Ἐκδότης Ν. Α. Σάκκουλας.
66. **Π. Κοῦστας, Γ. Βελωνιάς καὶ Γ. Τσόπελας** : Πίνακες φόρου μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ἐπὶ μηνιαίων καὶ ἐτησίων μισθῶν, ὡς καὶ ἑβδομαδιαίων ἡμερομισθίων. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Φορολογικὴ Ἐνημέρωσις».
67. **Δ. Α. Κριμπᾶς** : Ἡ ἐγγύησις εἰς τὰς τραπεζιτικὰ συναλλαγὰς. Αἱ ἐγγυητικαὶ ἐπιστολαὶ τῶν Τραπεζῶν.
68. **Ε. Ε. Κωνσταντακάτος** : Ἡ εὐρωπαϊκὴ κοινὴ ἀγορά, ὡς βῆμα οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἐξελίξεως.
69. **Α. Α. Λάζαρης** : Τὸ σύστημα Λεόντιεφ. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Ἐπιθεώρησις Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν». Ἐκδότης Α. Παπαζήσης.
70. **Α. Α. Λάζαρης** : Στοιχειώδεις μαθηματικαὶ ἔννοιαι εἰς τὸν γραμμικὸν προγραμματισμόν. Ἐκδοσις πολυγραφήμην.
71. **P. L a m o u r** : Διευθέτησις τῆς περιοχῆς Ἡπείρου. Ἐκδοσις πολυγρ. τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.
72. **Γ. Λυγερᾶκης** : Κέρκυρα. Δύομιση χρόνια ἐργασίας καὶ δημιουργίας μικρῶν κοινωνικῶν ἔργων. Κέρκυρα.
73. **Π. Μαργαρόπουλος** : Δάση. Παγκόσμιος καὶ ἑλληνικὴ δασοπονία. Ἀνάτ. ἐκ τῆς «Οἰκονομικῆς καὶ Λογιστικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας».
74. **Γ. Μ. Μορκάκης** : Ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος, Νομοθεσία καὶ νομολογία.
75. **Ν. Γ. Μαρματάκης** : Τὸ ἐπίπεδον διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Σπουδαί».
76. **H. W. M a r t i n** : Ἐλάττωσις ἀπλοποιήσις τῆς ποικιλίας προϊόντων. Ἀπόψεις, γενικαὶ ἀρχαὶ καὶ πρακτικαὶ μέθοδοι. Πολυγρ. ἔκδοσις Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.
77. **K. M a r x** : Τὸ κεφάλαιο. Τόμος 2ος. Μεταφραστὴς Ι. Δ. Σκουριώτης, ἐκ τῆς τελευταίας γερμανικῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἰνστιτούτου Μάρξ - Ἐνγκελς - Λένιν, μετὰ ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων τοῦ μεταφραστοῦ.
78. **Γ. Ι. Μαῦρος** : Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, οἰκονομίας 1957. Ἐκδότης Ἐθνικῶν Τυπογραφείων.
79. **Μ. Κ. Μειμάρογλου** : Ὁ προγραμματισμὸς τῆς δράσεως τῶν ἐπιχειρήσεων. Καταρτισμὸς προγράμματος, ἐφαρμογὴ καὶ ἔλεγχος τῆς ἐπαληθεύσεως αὐτῶν.
80. **Μ. Κ. Μειμάρογλου** : Ἡ διαμόρφωσις τοῦ κόστους συναρτῆσει τοῦ βαθμοῦ

δραστηριότητας. Λιθογρ. ἔκδοσις Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητας.

81. Λ. Μούσουλος : Προβλήματα ἑρεῦνης καὶ ἐμεταλλεύσεως μεταλλείων.

82. Κλ. Β. Μπανταλούκας : Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν. Ἐκδοσις πολυγραφημένη τῆς ἐν Ἀθήναις Σχολῆς Ἑθνικῆς Ἀμύνης, σειρὰ 7η.

83. Κλ. Β. Μπανταλούκας : Διοικητικὴ διάρθρωσις, ἀρμοδιότητες καὶ ἀποστολὴ τοῦ παρ' ἡμῶν Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Σπουδαί». Ἐκδότης Γραφείον Ἑρευνῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέρας Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.

84. Κ. Π. Μπελεγρῆς : Ἡ δομικανικὴ δημοκρατία. Οἰκονομικαὶ καὶ πολιτικαὶ δραστηριότητες αὐτῆς.

85. Γ. Δ. Μυλωνᾶς : Προβλήματα ἀπασχολήσεως καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς ἐκ τῆς κοινῆς εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς. Ἀνάτ. ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς Α.Σ.Β.Σ. Ἀθηνῶν «Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης».

86. Π. Οἰκονόμου - Γκούρας : Τὸ δόγμα Τροῦμαν καὶ ἡ ἀγωνία τῆς Ἑλλάδος.

87. Δ. Α. Πάνου : Ὅρεινὴ ὑπαίθρος. Ἐφαρμοστέα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας τῶν ὄρεινῶν πληθυσμῶν τῆς χώρας καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων.

88. Δ. Θ. Πάνος : Περί τοῦ φορέως τῆς ζαχαροβιομηχανίας. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Ἀγροτικὴ Οἰκονομία».

89. Σ. Ε. Παπαδάκης : Τέσσερις νοημοσύνης. Σειρὰ τρίτη. Ἐκδότης Α. Καβαδίας.

90. Δ. Παπαδημητρίου : Ὁ προγραμματισμὸς τῆς παραγωγῆς, ἡ λογιστικὴ τοῦ προτύπου κόστους καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐμεταλλεύσεως. Διδακτορικὴ διατριβὴ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέρας Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.

91. Παραγωγικότητος Ἑλληνικὸν Κέντρον : Τὸ πρόβλημα τῆς ἑλληνικῆς στέγης. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Παραγωγικότης».

92. Ι. Σ. Πεσμαζόγλου : Ἐξελίξεις καὶ προοπτικαὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν πιστωτικὴν ὀργάνωσιν.

93. Σ. Πέτροβας : Περί ἀποβάρου τῶν ἐκτελωνιζομένων ἐμπορευμάτων. Πειραιεὺς.

94. Π. Πόγγης : Ὁ ἀναβατῆρ Σελίου καὶ τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ χωρίου. Ἐκδότης Βασιλικῶν Ἑθνικῶν Ἰδρυμάτων.

95. Π. Κ. Πούγουρας καὶ Χ. Α. Κύτταρης : Ὁ φορολογικὸς ἔλεγχος τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

96. Ι. Κ. Πορφύριος : Ἡ ἀνισότης εἰς τὴν κατανομήν τῶν εἰσοδημάτων καὶ ἡ καμπύλη τοῦ Lorenz. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Φορολογικὴ Ἐπιθεώρησις».

97. Δ. Πουλάκος : Ἡ σύγκρισις Τουρκίας (ἰδίᾳ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως). Ἐκδότης Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

98. Α. Η. Πουλόπουλος : Ἐκθεσις ἐπὶ τῆς ἐν Ρώμῃ 88ης συνόδου τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου καὶ τοῦ ἐν Νεαπόλει 16ου συνεδρίου τοῦ διεθνοῦς ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου.

99. Πρόνοια Βασιλική : Ἐβδομον συνέδριον διευθυντῶν τομέων «σπιτιῶν τοῦ παιδιοῦ» (Ἐκθέσεις ἐπὶ συντελεσθείσας ἐργασίας εἰς τινὰς παραγωγικοὺς κλάδους).

100. Προσφύγων Κεντρικὴ Ἐπιτροπεία : Τὸ προσφυγικὸ ζήτημα κατὰ τὴν παροῦσαν φάσιν τοῦ.

101. Γ. Α. Ρεμπάκος : Ἡ οἰκονομία τῆς Δωδεκανήσου. Διάλεξις πρὸς τοὺς ἐκπαιδευομένους εἰς τὴν Σχολὴν Ἑθνικῆς Ἀμύνης. Ρόδος.

102. Ε. Ρολλί : Ἱστορία τῆς οἰκονομικῆς σκέψεως. Τεύχος 1ον. Μεταφραστῆς Α. Δ. Σίδερης. Ἐκδότης Α. Παπαζήσης, διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐταιρείαν Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν.

103. Ε. Γ. Σαββόπουλος : Γενικὴ εἰσήγησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1957. Ἐκδότης Ἑθνικῶν Τυπογραφείων.

104. Χ. Γ. Σεπεντζῆς : Ἡ χρηματοδότησις τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων ἐν Ἑλλάδι.

105. Χ. Γ. Σεπεντζῆς : Προβλήματα ἀποθησαυρισμένου χρυσοῦ καὶ δυνατότητες ἀξιοποιήσεως αὐτοῦ. Ἐκδότης Α. Παπαζήσης.

106. Α. Δ. Σίδερης : Ἱστορία τοῦ οἰκονομικοῦ βίου. Τόμος 2ος, Ἡ μεσαιωνικὴ οἰκονομία. Ἐκδότης Α. Παπαζήσης.

107. Ν. Β. Σκληρός : 'Αγγλία, 'Αμερική και καθυστερημένα χώροι.
108. Χ. Α. Σμπαρούνης: Πρακτικός οδηγός φορολογίας χαρτοσήμου. "Εκδοσις περ. «'Επιθεώρησις 'Ελληνικής Οικονομίας».
109. Ι. Κ. Σπανδανόπουλος : Τραπεζική οικονομική. Περίληψις παραδόσεών του. "Εκδότης Α. Παπαζήσης.
110. Π. Ι. Στεριώτης : Στοιχεία γενικῶν μαθηματικῶν διὰ τοὺς σπουδάζοντας οικονομικῶς ἐπιστήμας. "Εκδότης Α. Παπαζήσης.
111. Δ. Α. Στεφανίδης : Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν. "Εκδοσις 2α.
112. Δ. Σ. Στεφανίδης : Μαθήματα ἐμπορικῆς πολιτικῆς. Μέρους 1ου, ἐσωτερικῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς, μετὰ στοιχείων συγκοινωνιακῆς πολιτικῆς.
113. Δ. Σ. Στεφανίδης : 'Η θέσις τῆς 'Ελλάδος ἐναντι τῆς κοινῆς εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς. 'Ανάτ. ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς Α.Σ.Β.Σ. 'Αθηνῶν «'Η Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης».
114. Σύλλογος Ὑπαλλήλων Ἐθνικῆς Τραπεζῆς: Τὸ τραπεζικὸν πρόβλημα καὶ ὁ Ο.Χ.Ο Α. (ἡ βιομηχανικὴ πίστις ἐν 'Ελλάδι).
115. Συνεταιρισμῶν Γεωργικῶν, "Ενωσις Ἀγρινίου : Διατὶ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ μονοπώλιον ἐμπορίας καπνοῦ ἐσωτερικῆς καταναλώσεως. Ἀγρίνιον, ἀνάτ. ἐξ ἐφ. «Αἰτωλοακαρνανικὸς Τύπος».
116. Συνεταιρισμῶν Γεωργικῶν, Πανελληνίος Συνομοσπονδία Ἐνώσεων : Ψήφισμα, πορίσματα καὶ ἀποφάσεις τοῦ πανελληνίου ἀγροτσυνεταιρικοῦ συνεδρίου τῆς 25ης Νοεμβρίου 1956. Τεύχη 2.
117. Σχολὴ Ἀνωτάτης Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, Ἀθηνῶν : "Επετηρὶς ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1956—1957.
- 118 Σχολὴ Ἀνωτέρα Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, Ἀθηνῶν : Δημοσίαι συζητήσις με θέμα τὸ πορθμεῖον Ἑλλάδος-Ἰταλίας, 18 καὶ 19 Μαρτίου 1957. "Εκδότης Κέντρον Τουριστικῶν Μελετῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ.
119. Σχολὴ Ἀνωτέρα Βιομηχανικῶν Σπουδῶν, Ἀθηνῶν : 'Η Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότης. Δεκαήμερον εἰσηγήσεων καὶ συζητήσεων 22—30 Μαΐου 1957. "Εκδότης Γραφείον Ἐρευνῶν τῆς Α.Σ.Β.Σ.
120. Σχολὴ Ἀναργύρειος καὶ Κοργιαλένειος Σπετσῶν : "Εκθεσις πεπραγμένων τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν δεκαετίαν 1946—1956.
121. Ταμείον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων : Ἐτήσιον δελτίον, τοῦ 30οῦ ἔτους, 1956. "Εκδότης Ἐθνικῶν Τυπογραφείων.
122. Π. Π. Τζαννετάκης : Γενικὴ εἰσηγήσις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ χρήσεως 1957. "Εκδότης Ἐθνικῶν Τυπογραφείων.
123. Φ. Θ. Τζωρτζάκης : Σχολικοὶ συνεταιρισμοί. Ἡ κίνησις εἰς τὴν χώραν μας μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1955—56. "Εκδότης Πανελληνίους Ἐνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν.
124. Ν. Χ. Τότσης : Ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος τῶν φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων. Τόμος 2ος, Κέρδη ἐξ ἐμπορικῶν ἐπιχειρήσεων.
125. Τράπεζα Ἀγροτικῆς τῆς Ἑλλάδος : "Εκθεσις τοῦ διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1956. "Ετος 27ον.
126. Τράπεζα Ἐθνικῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν : Ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1956. Χρῆσις 4η.
127. Τράπεζα Ἐθνικῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν : Ἐξελεύσεις καὶ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας. Α', βαμβακοურγία.
128. Τράπεζα Ἐθνικῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν : Summary of greek foreign trade regulations.
129. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος : "Εκθεσις τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς, ἐξ ὀνόματος τοῦ γενικοῦ συμβουλίου, ἐπὶ τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1956.
130. Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία κατὰ τὰ ἔτη 1955 καὶ 1956.
131. Κ. Τ. Τριανταφυλλίδης : Αἱ σύγχρονοι ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς

ἐργασίας και αὶ ἐφαρμογαὶ των ἐν τῇ δοκιμῇ. Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος τῆς ἐργασίας. Ἐκδοσις 2α.

132. **Α. Γ. Τριανταφύλλου** : Διεθνῆς ὀργάνωσις ἐργασίας. Εἰσαγωγή, μετάφρασις και προσαρμογὴ ὀργανισμοῦ. Ἐκδοτὴς Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

133. **Δ. Τσάκωνας** : Max Weber religionssoziologie. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Ἀρχαίων Οἰκονομικῶν και Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν».

134. **Μ. Ν. Τσιμάρας** : Ἀρχαὶ οἰκονομικῆς τῶν ἐκμεταλλεύσεων και ἐπιχειρήσεων. Τόμος 1ος.

135. **Ε. Τ. Τσουτρέλλης** : Ἡ βιομηχανικὴ πίστις. Ἀνάτ. ἐκ τῆς «Οἰκονομικῆς και Λογιστικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας».

136. Ὑπουργεῖον Γεωργίας : Ἑπταετὴς πρόγραμμα ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς δασοπονίας.

137. Ὑπουργεῖον Γεωργίας : Πρακτικὰ τοῦ πρώτου πανελλαδικοῦ συνεδρίου τῶν ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἐγγείων βελτιώσεων.

138. Ὑπουργεῖον Γεωργίας : Greece : Report of the National F.A.O. Committee of Greece to the Food and Agriculture Organisation of U.N. ; Period 1955 and 1956.

139. Ὑπουργεῖον Γεωργίας : Πραγμαγμένα διευθύνσεως γεωργικῶν ἐφαρμογῶν και ἐκπαιδεύσεως, τοῦ ἔτους 1955—1956. Ἐκδοσις πολυγραφημένη.

140. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Γ.Δ.Φ.) : Στατιστικὴ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων, οἰκον. ἔτους 1955—1956. Ἐκδοτὴς Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον.

141. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Γ.Δ.Δ.Λ.) : Προσωρινὸς γενικὸς ἰσολογισμὸς τοῦ Κράτους κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1956, οἰκον. ἔτους 1955—1956. Ἐκδοτὴς Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον.

142. Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν (Γ.Δ.Δ.Λ.) : Μέτρα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς ρευστοποιήσεως τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας και τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Ἐκδοτὴς Ἐθνικὸν τυπογραφεῖον.

143. Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Ε.Σ.Υ.Ε.) : Στατιστικὴ ἐπετηρὶς τῆς Ἑλλάδος, 1956.

144. Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Γ.Δ.Α') : Ἐθνικοὶ λογαριασμοὶ τῆς Ἑλλάδος, 1956. Ἐκδοτὴς Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον.

145. Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Γ.Δ.Α') : Ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς και ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις. Συστάσεις Διεθνoῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας

146. Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ (Γ.Δ.Γ') : Ἐκθεσις πεπραγμένων γενικῆς διευθύνσεως διοικητικῆς ὀργανώσεως, κατὰ τὰ ἔτη 1955—1956.

147. **Π. Γ. Φαρμακόπουλος** : Ἐγχειρίδιον οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ. Ἐκδοσις πολυγραφημένη Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων.

148. **Λ. Θ. Χουμανίδης** : Ὁ ἐργατικὸς μισθός, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν κλασικῶν μέχρι σήμερον. Ἐκδοτὴς Α. Μακροποδάρας.

149. **Ε. Χουρδάκης** : Ἡ συνεταιριστικὴ κίνησις και ἡ δρᾶσις τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Α.Τ.Ε. εἰς τὴν περιφέρειαν Σωτείας Κρήτης. Ἀνάτ. ἐκ περ. «Συνεταιριστής».

150. **Ι. Τ. Χρυσοκέρης** : Εἰσαγωγή εἰς τὴν τεχνικὴν τῆς κοστολογήσεως ἐν τῇ βιομηχανίᾳ. Λιθογρ. ἔκδοσις Ἑλληνικοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

L. G. Allbaugh καὶ G. Soule: Ἡ Κρήτη, ὑποδειγματικὴ διὰ τὰς ὑπαναπτύκτους περιοχὰς ἔρευνα τοῦ Ἰδρύματος Ροκφέλλερ. Μετάφρασις Γεωργίου Ι. Παυλίδου. Ἀθήναι. Ἑλληνο - Ἀμερικανικὸν Ἐπιμελητήριον, 1957. Σσ. κγ+600 σελίδων.

Τὸ ὄγκωδες καὶ περισπούδαστον τοῦτο ἔργον ἐξεδόθη τὸ πρῶτον εἰς τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1954. Ἦδη, τῇ χορηγίᾳ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλληνο - Ἀμερικανικοῦ Ἐπιμορφωτικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐκδίδεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικο - Ἀμερικανικοῦ Ἐπιμελητηρίου, κατὰ ἰδιαιτέρως ἐπιτυχῆ καὶ ἀκριβόλογον μετάφρασιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀγγλικῆς εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέραν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν κ. Γ. Ἰ. Παυλίδου.

Ἡ ἑλληνικὴ ἔκδοσις προλογίζεται ὑπὸ τοῦ συναρχηγοῦ τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων κ. Σοφοκλέους Ἐλ. Βενιζέλου καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἑλληνο - Ἀμερικανικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Δ. Β. Ἀβραμίδου, μετὰ παραθέσεως κειμένων ἀλληλογραφίας πρὸς διενέργειαν τῆς ἐρέυνης ταύτης ἐν Κρήτῃ ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰδρύματος Ροκφέλλερ.

Ἡ ἀμερικανικὴ ἔκδοσις ἔτυχεν συνοπτικῆς καὶ ἀρτίας παρουσιάσεως ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰερονύμου Πίντου, ἀπὸ δεκαετίας καὶ πλέον ἤδη ὑπηρετούντος εἰς τὸν ἐν Νέεϋ Ὀρκῆ Ὀργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Τὴν παρουσίασιν ταύτην παραθέτομεν κατωτέρω πρὸς ἐνημέρωσιν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινού.

Ἐν ἔτει 1948, τὸ Ἰδρυμα Ροκφέλλερ ἀνέλαβε νὰ διενεργήσῃ πολὺπλευρον ἔρευναν εἰς τὴν Κρήτην. Ἡ ἐργασία αὕτη, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Δρος L. Allbaugh, ἐπεχείρησε νὰ καθιερώσῃ νέας μεθόδους ἐνεργείας εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἐρέυνης, ἐπιδιώκουσα νὰ πραγματοποιήσῃ ὑποδειγματικὴν ἐξέτασιν τῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων ἐνὸς τμήματος—ὑποδείγματος ὑπαναπτύκτων χωρῶν.

Κατ' ἀρχὴν, ἡ παροῦσα ἔρευνα δὲν ἀφορᾷ ὀλόκληρον τὴν χώραν, εἰς ἣν νὰ ὑφίστανται κρατικὰ στατιστικὰ στοιχεῖα καὶ νὰ ἐπιδιώκεται ἡ ἐξέτασις γενικῶς τῶν προβλημάτων ὀλοκλήρου τῆς χώρας. Τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐρέυνης ταύτης περιορίζεται εἰς μίαν νῆσον, ἣτις μολονδὶ ἀποτελεῖ ἀδιάσπαστον τμήμα τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ἐν τούτοις ἔχει ἴδια προβλήματα κοινωνικά, οἰκονομικά, ὑγειονομικά καὶ δημογραφικά.

Τὰ προβλήματα ταῦτα μέχρι τοῦδε δὲν ἐξητάσθησαν ποτὲ ὡς τοιαῦτα ὑπὸ οἰασθῆποτε ὁμάδος ἐμπειρογνομόνων, οὔτε ἀπὸ Ἑλληνικῶς οὔτε ἀπὸ διεθνῆς παράγοντας. Ἀπαντὰ τὰ περὶ Κρήτης πληροφοριακὰ στοιχεῖα, συνήθως περιωρίζοντο εἰς μικρὸν τμήμα τῆς ὅλης Κρατικῆς Ἐρέυνης, ὅπου τὰ περὶ τῶν πόρων τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς συμβολῆς τῆς νήσου εἰς τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμὸν, καθὼς καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς προβλημάτων στοιχεῖα, χάνονται ἀνάμεσα εἰς τὰ δεδομένα ὀλοκλήρου τοῦ Κράτους, ὡς συνόλου.

Ἀναμφιβόλως, ἐνηργήθησαν γενικαὶ ἔρευνοι δι' ὀλόκληρον τὴν Χώραν καὶ περιφερειακὰ τοιαῦτα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἔχουσαι σημαντικὴν σπουδαιότητα ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν κατευθύνσεων Ἐθνικῆς τε καὶ Διεθνούς πολιτικῆς τοῦ Κράτους. Τὸ Ἰδρυμα, ὅμως, Ροκφέλλερ ἀναλαβὸν τὴν ἔρευναν ταύτην, ἐπέδειξεν ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ κάτωθι δύο πράγματα :

1) Εἰς τὸν πειραματισμὸν διὰ τὴν ἐξέυρεσιν γεγονότων. Ἡ ὁμάς τοῦ Ἰδρύματος Ροκφέλλερ, δὲν περιώρισθη μόνον εἰς τὴν συγκέντρωσιν ἐκθέσεων, ὑπομνημάτων καὶ πληροφοριακοῦ ὕλικου, ἐν γένει, ἀπὸ τὰ Κρατικὰ ὄργανα καὶ ἀπὸ ἄλλας Ὀργανώσεις, οὔτε ἐξήρτησε τὰ πορίσματά της ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀπὸ ἐπιτοπίους συνεντεύξεις μὲ τούς ὑπευθύνους λειτουργούς. Συνεπλήρωσε τὸ ἔργον της δι' εἰδικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐπισταμῆνης μελέτης τῶν προβλημάτων τῆς νήσου, βάσει δειγματοληπτικῆς μεθόδου, δι' ἐπισκέψεων ἐνεργηθειῶν μὲ εἰδικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς προπαρασκευασμένον πρόγραμμα εἰς εἰδικῶς ἐπιλεγείσας οἰκογενεῖας—δείγματα καὶ ἀπὸ ἐξησκημένους ἀγοραφεῖς. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης, τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν ἀποδοτικὰ καὶ ἱκανοποιητικὰ. Βεβαίως, καὶ εἰς ἄλλας ὑπαναπτύκτους περιοχὰς ἐφηρμόσθη ἐπιτυχῶς παρομοία ἐπιστημονικὴ μέθοδος ἀνακαλύψεως δεδομένων ἐπὶ γεγονότων. Τὰ παραρτήματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ βιβλίου τοῦ Dr Allbaugh, περιλαμβάνει.

νων λεπτομερείς πληροφορίας περί τῆς στατιστικῆς μεθοδολογίας, τῶν ἐρωτηματολογίων καὶ τῶν ἐπιτευχθέντων πορισμάτων. Ὁμολογουμένως, τὸ ἔργον εἶναι προϊόν λίαν εὐσυνειδήτου ἐργασίας, ἀποτελεῖ δὲ ἄριστον ὑπόδειγμα, διὰ νὰ καταστήθῃ βάσις ἐνὸς μελλοντικοῦ δελεαστικοῦ προγραμματισμοῦ, διὰ τὴν Οἰκονομικὴν καὶ Κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης.

2) Ἡ ἔρευνα ἐπέδιωσε νὰ προσδιορίσῃ τὰς προϋποθέσεις καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Κρητῶν ἀντιμετωπιζόμενα προβλήματα, κατὰ τὴν ἀνέλιξιν των πρὸς τὴν ἐκβιομηχάνησιν τῆς νήσου. Τὰ ἀνωτέρω ἐμπίπτουν εἰς δύο κατηγορίας: α) Ἡ πρώτη κατηγορία προβλημάτων τῆς Κρήτης, δύναται νὰ λυθῇ ἀπὸ τοὺς ἰδίους κατοίκους τῆς Κρήτης διὰ τῆς Κοινοτικῆς Ὁργανώσεως καὶ τῆς αὐτοβοηθείας, μὲ μικρὰν βοήθειαν καὶ συμπάραστασιν ἐκ μέρους τῆς πολιτείας καὶ τῶν Διεθνῶν παραγόντων.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη εἶναι σύμφωνος μὲ τὰ συμπεράσματα προσφάτου ἐρέυνης ομάδος τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα ἦτο δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις ποικιλομόρφων καὶ εὐρυτάτης ἐκτάσεως προγραμμάτων, βάσει συστήματος τοπικῆς ἐξελουσίας ἐργασίας, ὀργανώσεως ὑπὸ ἀγροτικῶν Κοινοτήτων. (Τὰ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν προτεινόμενα διὰ τὴν Ἑλλάδα προγράμματα τεχνικῆς βοήθειας καὶ Κοινοτικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὸ μετὰ ὅλων ἰδιαιτέρας ἐμφάσεως ὑπογραμμισθὲν πρόγραμμα: «Πρόνοια διὰ τῆς ἀπασχολήσεως» τοῦ 1953, ὡς ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν κ.κ. P. H. Guenault καὶ Beers).

Παρὰ τὰ ἀνωτέρω, ὡς τονίζεται εἰς τὸ βιβλίον τοῦ κ. Allbaugh, οὐδεμία κατεβλήθη ἐκ μέρους τῶν Κρητῶν συγκεκριμένη προσπάθεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην τῆς αὐτοβοηθείας, ἐπεκράτει δὲ πολλακίς ἡ τάσις νὰ προσδοκοῦν λύσεις ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀκόμη καὶ διὰ προβλήματα καθαρῶς τοπικῆς φύσεως (Σ.Σ. Τοῦτο συμβαίνει διὰ κάθε ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν). β) Τὰ τῆς δευτέρας κατηγορίας προβλήματα, τὰ παρακαλῶντα τὴν Οἰκονομικὴν καὶ Κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κρήτης, σχετίζονται μὲ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων ἀκολουθουμένην πανομιότυπον συγκεντρωτικὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν. Οἱ ἐνεργήσαντες τὴν ἔρευναν τῆς Κρήτης, παραθέτουν εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Allbaugh πλεῖστα ὅσα καὶ ἐκτενῆ στοιχεῖα, ληφθέντα ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐκθέσεις τῶν Ἀμερικανικῶν Τεχνικῶν Ἀποστολῶν, αἱ ὁποῖαι σχολιάζουν τὴν οἰκονομικὴν ταύτην πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῷ συνόλῳ των τὰ συμπεράσματα εἶναι ὁρθά: τινὰ ὅμως ἐξ αὐτῶν, ὅπως τονίζει καὶ τὸ βιβλίον ὡς πόρισμα τῆς ἐρέυνης, εἶναι ἐξηρητημένα ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν καὶ Διεθνή φύσιν τῶν προϋποθέσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς ἡ νήσος οὐδένα ἔχει ἔλεγχον. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, μοιραίως θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ γενικώτερον προβληματικὸν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, μοιραίως θὰ μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ γενικώτερον πρόβλημα τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὸ κρίσιμον τοῦτο σημεῖον, δὲν δύναται τις παρὰ τὰ συμφωνῆ μὲ τὰ συμπεράσματα, κατὰ τὰ ὁποῖα, πολιτικὴ μεγαλυτέρας ἀποκεντρώσεως θὰ εἶχε λίαν εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κρήτης, καὶ θὰ ἀπέτρεπε τὴν σπατάλην χρόνου καὶ προσπάθειῶν, προερχομένων ἐκ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν διευθυνομένης ὑπερσυγκεντρωτικῆς Γραφειοκρατίας Ποιά τις ἀποκέντρωσις εἰς τὴν Διοίκησιν, παραλλήλως πρὸς τὴν Κοινοτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐντονωτέρας κινήσις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν συνεργασίας τῶν κατοίκων, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτελέσουν σπουδαιότατα βήματα πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως, τὸσον αὐτῆς ταύτης τῆς Κρήτης ἀπὸ τὰ σημερινὰ τῆς ἐπίπεδα, ὅσον καὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας Ἑλληνικὰς ἐπαρχίας.

Μέχρις ὅτου αἱ Κεντρικαὶ Διοικητικαὶ Ὑπηρεσίαι, διὰ τῆς ἀποκεντρώσεως καὶ δι' ἄλλων μέτρων, βελτιώσουν τὴν ἀποδοτικότητά αὐτῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν κοινῶν, ἡ Κρήτη ἐν πολλοῖς, θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν προγράμματος αὐτοβοηθείας, ὡς πρὸς τὰ ζητήματά της τὰ χρίζοντα ἐπιλύσεως καὶ ἀναπτύξεως, ἐφαρμοζόμενα δὲ ἐπιτυχῶς τὰ ὡς ἄνω προγράμματα, ἤθελον αὐξήσῃ μεγάλως τὴν παραγωγικότητα τῆς νήσου.

Τελευταίως ἐνεφανίσθησαν πλεῖστα ὅσα μελέται, αἱ ὁποῖα πραγματεύονται κατὰ τρόπον γενικὸν καὶ ἀφηρημένον τὰ προβλήματα τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τῶν καθυστερημένων περιοχῶν. Τὸ Ἴδρυμα Ροκφέλλερ, εἶναι ἄξιον παντὸς ἐπαίνου διὰ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ συμπάραστασιν αὐτοῦ εἰς τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς

ερέυνης, βασιζομένης εις έντελώς πρωτοτύπους και έπιστημονικάς μεθόδους—ερέυνης, ήτις συγκεντρώνει την προσοχήν της εις συγκεκριμένα Οικονομικά και Κοινωνικά προβλήματα μίς σχετικώς μικράς περιοχής. Το έργον τουτο άσφαλώς άποτελεί πολυτιμότητα την συμβολήν εις την προαγωγήν των συγχρόνων προσπαθειών πρὸς ένίσχυσιν των ύπαναπτύκτων χωρῶν διά νά εϋρουσιν αϋται πρακτικές λύσεις διά τὰ προβλήματα των.

Ι. ΠΙΝΤΟΣ

Μαρίον Ν. Τσιμάρα: Άρχαι τής οικονομικής των έκμεταλλεύσεων και έπιχειρήσεων. Τεύχος Α'. Άθήναι 1957, σχ. 8ον, σσ. 198.

Ο τακτικός καθηγητής τής Ίδιωτικής Οικονομικής εις την έν Άθήναις Άνωτάτην Σχολήν Οικονομικών και Έμπορικῶν Έπιστημῶν και εις την έν Άθήναις Άνωτέραν Σχολήν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν κ. Μ. Ν. Τσιμάρας, παρουσιάζει διά τοϋ έν έπικεφαλίδι έργου του το πρώτον τεϋχος του συστήματος των παραδόσεών του, κατά τρόπον συγχρονισμένον και πρώτότυπον.

Ὡς έν τῷ προλόγῳ τοϋ τεϋχους τούτου τονίζεται, τὸ ὅλον έργον πρόκειται νά περιλάβη τρία τεϋχη. Το παρὸν τεϋχος, ὅπερ έχει εισαγωγικὸν χαρακτήρα, τὸ δεύτερον τοιοῦτον, ὅπερ θά πραγματοποιέται τὰ θεμελιώδη θέματα τής δομής και τής λειτουργίας των έν γένει οικονομικῶν μονάδων και τὸ τρίτον, ὅπερ θέλει άφιερωθῆ εις την ὀργάνωσιν των οικονομικῶν μονάδων.

Ειδικότερον, τὸ ανά χεῖρας τεϋχος ένημερώνει τὸν μελετητήν ἐπὶ τής θέσεως, των προβλημάτων, των πρακτικῶν ἐπιδιώξεων και τής σημασίας τοϋ κλάδου τούτου τής Οικονομικής Έπιστήμης, ὁ ὁποῖος έχει ὡς ἀντικείμενον έρέυνης την ἴδρυσιν, την συγκρότησιν, την μορφήν, την λειτουργίαν, την δραστηριότητα και τὰς ἀνθρωπίνους και λοιπάς σχέσεις των πάσης φύσεως δημοσίων και ἰδιωτικῶν οικονομικῶν ὀργανισμῶν.

Ἡ ὕλη τοϋ πρώτου τούτου τεϋχους κατανέμεται εις ένδεκα κεφάλαια. Το πρώτον ἐξ αϋτῶν ἀναφέρεται εις τὸ ἀντικείμενον, την ἱστορικὴν διαμόρφωσιν, την κατάταξιν κλπ. τοϋ κλάδου τούτου τής Οικονομικής. Το δεύτερον κεφάλαιον ἀναλύει τὰ έννοιολογικά γνωρίσματα των οικονομικῶν μονάδων, μεταξύ των ὁποίων την άποτελεσματικότητα (παραγωγικότητα και άποδοτικότητα) αϋτῶν. Εις τὸ τρίτον κεφάλαιον ἀνασκοποῦνται ἡ σημασία οἱ τρόποι και αἱ δυσχέρειαι διακρίσεως των οικονομικῶν μονάδων, ἀναλόγως τοϋ ἀντικειμένου τής ἀπασχολήσεως αϋτῶν. Το τέταρτον κεφάλαιον ἀναφέρεται εις τὰς διακρίσεις των οικονομικῶν μονάδων ἀναλόγως τοϋ φορέως αϋτῶν (Κράτους, λοιπῶν Ν.Π.Δ.Δ. κλπ.), ένῶ τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον ἀναπτύσσει τὰς έν λόγῳ διακρίσεις ἐπὶ τῆ βάσει τοϋ μεγέθους των οικονομικῶν μονάδων και τὸ ἀκολουθοῦν ἀναλόγως ἐτέρων διακρίσεων (ὡς κερδοσκοπικῆ ἢ μὴ χαρακτήρος, περιουσιακῆς διαρθρώσεως). Εις τὸ ἔβδομον κεφάλαιον μελετᾶται τὸ περιβάλλον των οικονομικῶν μονάδων και αἱ πρὸς αϋτὰς ἐπιδράσεις του. Το ὄγδοον κεφάλαιον ἀσχολεῖται ειδικῶς με τὰς ἐκμεταλλεύσεις, και τὸ ἐπόμενον με τὰς έπιχειρήσεις. Τὰ τελευταῖα δύο κεφάλαια έπισκοποῦν την τυπολογίαν και την μορφολογίαν των οικονομικῶν μονάδων και ἰδίως των έπιχειρήσεων. Έκ τής συντόμου αϋτῆς παρουσιάσεως τοϋ παρόντος τεϋχους, ἀρκούντως καταφαίνονται τὰ διακρίνοντα αϋτὸ πλεονεκτήματα τής ὀργανικῆς συνδέσεως των κεφαλαίων και τής ἐξάρσεως των προβλημάτων τής άποτελεσματικότητας, ήτις συνιστᾶ οὐσιῶδες στοιχείον ἀναμορφώσεως των παρ' ἡμῖν ἀντιλήψεων περὶ ὀργάνωσεως των οικονομικῶν μονάδων. Διαπιστοῦται ἐπίσης ὑπὸ τοϋ ἀναγνώστου, ὅτι τὰ ἀναπτυσσόμενα θέματα συνφαίνονται κατά περίπτωσιν με την ἰσχύουσαν παρ' ἡμῖν και ἀλλαχού νομοθεσίαν, ὥστε νά ἐξάιρεται και ἡ πραγματικὴ ὄψις αϋτῶν.

Δέον, τέλος, νά ἐξαρθῆ ἡ ὑπάρχουσα πλοῦσια και συγχρονισμένη διεθνῆς βιβλιογραφία, ἡ ὁποία δέν συνοδεύει συνηθως έργα συνθετικῆς φύσεως, ὡς τὸ παρὸν, γραφόμενα μάλιστα ἀπὸ οὐχὶ πολλῶν νέους έπιστήμονας.

Έν κατακλείδι δύναται νά γραφῆ, ὅτι το έργον τουτο πλουτίζει πράγματι την ἑλληνικὴν οικονομικὴν βιβλιογραφίαν και εἶναι χρήσιμον, οὐχὶ μόνον εις την σπουδάζουσαν νεολαίαν, δι' ἣν κυρίως προορίζεται, ἀλλὰ και εις πάντα ἀσχολούμενον με την οικονομικὴν θεωρίαν και ἰδίως την πράξιν.

Κλαύδιος Β. Μπανταλούκας